

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **V. K.**
státní příslušnost Republika Kazachstán
t. č. Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5,
735 64 Havířov – Dolní Suchá
právně zastoupen Mgr. Alicí Jeziorskou, advokátkou
sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2024, č. j. OAM-1708/ZA-ZA11-K01-2023, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Alici Jeziorské, advokátce, sídlem Svornosti 86/2, Havířov, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce ve výši 8 827 Kč, která jí

bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, §14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ze znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobce nenaplnil podmínky předpokládané zákonem o azylu.

II. Relevantní skutková zjištění ze správního spisu

2. Z hlediska skutkových zjištění, která mají vztah k žalobě a napadenému rozhodnutí vzal krajský soud za prokázáno následující.
3. Žalobce přicestoval do České republiky v lednu 2023 na podkladě pracovního víza. Disponoval pracovní smlouvou na dobu určitou v délce 6 měsíců. Dne 5. 5. 2023 jej zaměstnavatel propustil pro neomluvenou absenci. Jeho pracovní povolení pozbylo platnosti a další pobyt na území České republiky se jiným zákonným způsobem nepokusil zlegalizovat.
4. Dne 18. 12. 2023 žalobce požádal o mezinárodní ochranu.
5. Dne 20. 12. 2023 poskytl údaje ke své žádosti o mezinárodní ochranu. Sdělil, že pochází z obce N., dříve K., v Kazachstánu. Je kazašským státním příslušníkem běloruské národnosti, hovoří ruským jazykem. Je pravoslavným křesťanem. Nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl politicky aktivní. Je rozvedený, děti nemá. Poslední registrovaný pobyt měl v obci N. v bytě, který vlastní společně s bratrem. Vlast opustil dne 7. 1. 2023, přicestoval do České republiky na základě pracovního víza (s platností od 5. 1. 2023 do 3. 7. 2023). V České republice pracoval, ale v květnu 2023 jej zaměstnavatel propustil. Povolení k zaměstnání odevzdal. Již dříve pobýval v členských státech EU: od roku 2007 do roku 2009 ve Španělsku, v roce 2008 v Itálii, jezdil se zde léčit na podkladě turistického víza; v letech 2012 až 2014 žil v Německu, měl vyřízen dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny. Nebylo mu uděleno vízum či povolení k pobytu v žádném jiném státě. Žalobce nebyl nikdy trestně stíhán či odsouzen. O mezinárodní ochranu žádá poprvé. V Kazachstánu je pronásledován muslimy z důvodu křesťanství a také proto, že hovoří rusky.
6. Při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu dne 20. 12. 2023 žalobce krom výše uvedeného dodal, že je lékařem, ve vlasti pracoval jako epidemiolog. Popsal nejprve incident z roku 2011 až 2012; jako zástupce primářky upozornil na nesrovnalosti v lékařské dokumentaci týkající se úmrtí matek a dětí při porodu; byl donucen podepsat nějaké dokumenty; náprava nebyla zjednána; odletěl do Německa, kde se oženil s Ruskou. Zpět do Kazachstánu se vrátil v roce 2016, staral se o nemocné rodiče, nepracoval. V roce 2018 obnovil soukromou fyzioterapeutickou praxi (je epidemiolog a chiropraktik). V létě 2021 se naň obrátila mladá žena, muslimka, s bolestmi zad. Ošetřil ji. Pak ale k němu přijel její

manžel, policista, měl výhrady k tomu, že jako „nemuslim“ léčil jeho ženu bez jeho souhlasu. Žalobce podal stížnost na policii. Když šel do práce, uviděl policejní auto, v němž se nacházel manžel oné pacientky; žalobce odvezli na policejní stanici a umístili na tři dny v cele. Člověk bez uniformy jej bil do břicha a nohou. Řekli mu, že má jedinou možnost, a to opustit Kazachstán. Pak žalobce propustili; před policejní stanicí stála skupinka lidí, která jej obtěžovala. Žalobce byl psychicky na dně, do nemocnice nešel, bál se, aby to nedopadlo stejně jako s jeho stížností. Odjel z N., začal si zařizovat práci v zahraničí. Na jinou policejní stanici či nadřízený orgán se neobrátil. Měl strach. Asi za týden po incidentu odjel do K. Občas se do N. na pár dní vrátil. Až do odjezdu v roce 2023 mu nikdo další nevyhrožoval, šlo o jediný případ. V K. bydlel u známých a bývalých pacientů, nikde nezůstával delší dobu. S potíží se svěřil bratrovi a dohodli se na prodeji bytu v N. Když šel žalobce do obchodu, potkal známého, který mu sdělil, že když byt prodá, tak byt bude spálen. K problémům se svou vírou dále sdělil, že když dostal pozvání na narozeninovou oslavu v N., byl tam jediným rusky mluvícím křesťanem a vyhrožoval mu tam jeden muž. To ale neřešil, nemělo to smysl. Dále popsal dřívější diskriminaci ve škole v dětství: nadávali mu slovy „ruské prase“. Žalobce rovněž uvedl, že více než rok před odjezdem z vlasti se podstatě ukrýval, nevycházel ven, seděl doma, jídlo a pití mu přinášeli. Bál se, že by jej našli. Žil z podpory svého bratra. I tehdy se setkal s diskriminací, neboť začal konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou. Do Kazachstánu odešli z Ruska lidé, aby se vyhnuli mobilizaci. Ostatní si jej s nimi lidmi pletli a slovně mu nadávali, aby odešel na své historické území. Žalobce rovněž poukázal na události v Kazachstánu v lednu 2022, kdy se odehrál pokus o státní převrat. To byla poslední kapka. Žalobce se rozhodl pro odjezd. Ve vlasti se obává uvěznění pro vykonstruované obvinění. Další problémy s policií nebo státními orgány žalobce vyloučil. O mezinárodní ochranu nepožádal dříve, neboť nebyl poučen. Myslel si, že musí uvádět jen vojenské důvody. Také měl pracovní smlouvu na šest měsíců, očekával, že se integruje a najde práci v oboru.

7. Součást správního spisu žalovaného tvoří tyto informace o Kazachstánu:

- Výroční zpráva MZV USA o svobodě vyznání za rok 2022 z května 2023;
- Informace OAMP, Protesty v lednu 2022, Průběh, potlačení, dohra z listopadu 2023;
- Informace OAMP, Bezpečnostní a politické situaci v zemi k březnu 2024, z března 2024;
- Informace OAMP, Zahraniční mobilita a návraty do země z dubna 2024;
- Informace OAM, Etnická menšina Rusů v Kazachstánu z ledna 2023;
- Informace OAMP, Policie, struktura, kapacity, běžná kriminalita, ochranné mechanismy z října 2023;
- Informace OAMP, Policie a etnické menšiny z března 2024.

8. Žalobce se seznámil se spisem dne 9. 5. 2024. Nenavrhoval žádné doplnění důkazů, k podkladům se nevyjádřil. Doložil příslib zaměstnání ze dne 30. 5. 2024, které má prokazovat, že se snažil svou situaci řešit co do legalizace svého pobytu. Uvedl, že do České republiky cestoval cíleně s pracovním povolením, jinak by se zde nedostal, jeho cílem bylo požádat o mezinárodní ochranu. Kazachstán pro něj není bezpečný, neboť by při návratu zjišťovali příčiny jeho odjezdu. V České republice hodlá pokračovat ve své lékařské praxi, chce se zapojit do veřejného života a být přínosem pro společnost. Své problémy v Kazachstánu řešil, ale nemůže to doložit, neobdržel žádný doklad.

9. Součástí správního spisu je i protokol o výsledku žalobce jako účastníka správního řízení vedeného ve věci jeho správního vyhoštění z důvodu neoprávněného pobytu na území České republiky. Dne žalobce 6. 12. 2023 mj. uvedl, že je ruský žid a s bratrem nemá dobrý vztah. Popsal rovněž detailněji okolnosti svého propuštění ze zaměstnání k 5. 5. 2024. Uvědomuje si, že je v České republice nelegálně.
10. Žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím. Žalobci neudělil mezinárodní ochranu v žádné její podobě.

III. Obsah žalob

11. Žalobce napadá rozhodnutí žalovaného v celém jeho rozsahu. Vyzdvihuje následující hrozby při návratu do vlasti:
- žalobce odhalil v roce 2011-2012 falšování zdravotnické dokumentace v nemocnici, kde pracoval. Skutečnost ohlásil, ale nápravu primářka nezjedнала. Žalobce byl přinucen odcestovat do Německa;
 - po návratu do vlasti z Německa se žalobce dostal do konfliktu s policistou, jehož muslimskou ženu ošetřil jako fyzioterapeut. Po podání stížnosti na policistu však byl žalobce zatčen a umístěn na pět dnů do cely (v rozhodnutí žalovaného figurují dle žalobce chybně pouze tři dny). Žalobce byl při zatčení konfrontován s událostmi z nemocnice z dřívějška, fyzicky napaden, bit. Byl upozorněn, že má opustit vlast;
 - jako ruský hovořící křesťan se ve vlasti potýkal opakovaně s diskriminujícím a ohrožujícím jednáním ze strany kazašského obyvatelstva, včetně výhružek zapálením bytu, studenti na něj házeli kamení apod;
 - v případě návratu se obává zatčení z vykonstruovaných důvodů, o svůj život a zdraví.
12. Žalobce napadené rozhodnutí považuje za formální a stručné, vnitřně rozporné, nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné. Je přesvědčen, že byl vystaven pronásledování ze strany policie, nátlaku nezákonného zacházení z důvodu, že je ruský hovořící křesťan, a navíc odhalil nezákonné praktiky, ke kterým v zemi došlo, příp. si stěžoval na praktiky policie. Žalobce dále nesouhlasí se závěry žalovaného stran postavení menšiny běloruského či ruského etnika vyznávajícího křesťanství. Žalovaný nezkoumal individuální postavení žalobce a nepřihlédl k tomu, že se dostal do sporu s muslimem. Žalovaný bagatelizoval události, které žalobce v zemi původu zažil. Dle žalobce nemůže obstát odůvodnění žalovaného v tom, že bez problémů opustil vlast. Žalobce byl totiž vyzván, resp. donucen k opuštění země, což bylo v zájmu vlivných osob. Žalovaný připouští, že není jednoznačné se domoci práva v Kazachstánu, ale žalobci vytýká, že se neobrátil s žádostí o pomoc na státní orgány.
13. Žalovaný si nezajistil dostatečné zprávy o zemi původu.
14. Žalovaný též rezignoval na řádné vypořádání otázky, zda žalobce nenaplnil azylové důvody předpokládané v § 14 zákona o azylu.
15. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a zdůrazňuje, že v případě žalobce vycházel z dostatečně širokého informačního základu pro objektivní posouzení jeho situace. Napadené rozhodnutí je dostatečně odůvodněné, individualizované a přezkoumatelné.
17. Žalovaný vyzdvihuje, že žalobce odcestoval do Evropy cíleně s pracovním povolením. Žalobce se dle žalovaného snaží účelově přibližovat svůj azylový příběh důvodům zákona o azylu. Žalovaný je přesvědčen, že žalobce neměl potíže se státními orgány kvůli své národnosti, náboženství a ruskému jazyku nebo že by se státní orgány na jeho potížích podílely.
18. Žalovaný též posoudil postavení etnické menšiny v Kazachstánu a dospěl k závěru, že vůči nim státní orgány nevystupují diskriminačně. Žalobce jako příslušník národnostní menšiny hovořící ruským jazykem a hlásící se ke křesťanství nevyužil všech možností k ochraně svých práv. Nepodal stížnost k vyšší policejní instanci, neobrátil se na neziskový sektor, nekontaktoval nadřízený orgán, a to po celou dobu (1,5 roku) od tvrzeného incidentu. Žalovaný zdůraznil, že po tuto dobu žalobce volně cestoval po Kazachstánu, vrátil se i do obce N., kde mělo k incidentu dojít, po tu dobu nebyl nijak konkrétně ohrožen. Údajnou výhružku zapálením bytu hodnotil žalovaný jako nepodložené tvrzení známého. Žalobce navštívil obchod, odjel na oslavu narozenin, což devalvuje jeho tvrzení, že se ukrýval a nikam nevycházel. Žalobce z vlasti odešel zcela plánovaně, což svědčí o nezájmu státních orgánů o jeho osobu.
19. K událostem z ledna 2022 žalovaný konstatoval, že ze zajištěných informací o zemi původu nevyplývá žádná negativní konfrontace ve vztahu k etnické skupině Rusů či ruskojazyčnému obyvatelstvu.
20. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Jednání soudu

21. Ve věci soud jednal dne 6. 9. 2024.
22. Strany setrvaly na svých procesních stanoviscích.
23. Žalobce v rámci účastnického výslechu vyjádřil přesvědčení, že na policejní stanici byl vězněn po dobu pěti dnů, nikoli jen tři dny, jak uvádí žalovaný. V této souvislosti poukázal na možnou chybu v tlumočení.

VI. Posouzení věci krajským soudem

24. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. V napadeném rozhodnutí krajský soud nezjistil takové

vady, k nimž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu nebo které by způsobovaly jeho nicotnost (srovnej § 76 odst. 2 s. ř. s.).

25. Při posuzování věci měl soud na zřeteli také § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 procedurální směrnice¹ zakotvující povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 posledně uvedeného ustanovení lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/5/EU“.
26. **Žaloba není důvodná.**
27. Žalobce za azylově relevantní důvody své žádosti označuje obavy o svůj život, zdraví a svobodu v souvislostech s událostmi z léta 2021, kdy se dostal do konfliktu s manželem své pacientky, již jako fyzioterapeut ošetřil. Konflikt měl být způsoben tím, že jako křesťan ošetřil muslimku bez souhlasu jejího manžela. Po stížnosti na policii měl být umístěn v policejní cele a zbit neznámou osobou, zřejmě policistou, který jej obviňoval i z toho, že chtěl v roce 2012 v rámci své pracovní činnosti uvěznit jeho příbuzné po odhalení falšování lékařských zpráv. Žalobce rovněž poukazuje na diskriminaci v zemi původu z důvodu své národnosti a vyznání: je rusky mluvící pravoslavný křesťan. Posledně žalobce zmiňuje i události v Kazachstánu z ledna 2022.
28. Krajský soud úvodem zdůrazňuje, že mezinárodní ochrana je specifickým institutem sloužícím k ochraně osob před porušováním jejich základních práv v zemi původu, a nikoli k legalizaci pobytu. Sám žalobce vypověděl, že zemi původu opustil legálně a cíleně na podkladě pracovního víza. Sám rovněž uvedl, že ihned po incidentu v létě 2021 započal kontaktovat agentury vyřizující pracovní povolení. Při příjezdu do České republiky v lednu 2023 disponoval pracovním povolením, které ovšem pozbylo platnosti z důvodu propuštění žalobce z práce pro neomluvenou absenci na počátku května 2023. Žalobce přesto až v prosinci 2023 podal žádost o mezinárodní ochranu, a to v úzké časové souvislosti se zahájením řízení o jeho správním vyhoštění (dne 6. 12. 2023 zahájení řízení o správním vyhoštění; dne 18. 12. 2023 podání žádosti o mezinárodní ochranu). Při seznámení s podklady rozhodnutí žalobce sdělil, že se chce integrovat do české společnosti a pracovat zde. Legalizaci pobytu v České republice nelze obcházet žádostí o udělení mezinárodní ochrany.
29. O konkrétních azylových důvodech uvažil krajský soud následovně.
30. Co se předně týče *azylového důvodu dle § 12 písm. a) zákona o azylu*, žalobce neuvedl žádnou okolnost, z níž by bylo patrné, že by ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu označeného ustanovení. Sdělil přitom, že je zcela apolitický.
31. Je tak evidentní, že žalobce tento azylový důvod nenaplnil; v zemi původu nebyl pronásledován pro uplatňování politických práv dle § 12 písm. a) zákona o azylu.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

32. Pokud se jedná o *azylový důvod předpokládaný v § 12 písm. b) zákona o azylu*, krajský soud po podrobném posouzení věci sdílí názor žalovaného o jeho nenaplnění. V podrobnostech odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
33. Krajský soud předesílá, že si správní orgán zajistil dostačené informace o zemi původu, jak jsou blíže popsány v bodě 7 narativní části tohoto rozsudku. Hodnocení situace v Kazachstánu provedené žalovaným vyhovuje požadavkům rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008–71, podle kterého „*informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“ V právě souzené věci žalovaný disponoval informacemi z mnoha rozličných zdrojů (namátkou krom MV ČR, OAMP např. MZV USA; podklady byly čerpány např. z informací Výboru OSN proti mučení; akademiků, Alternativní zprávy Antidiskriminačního centra Memorial pro 106 zasedání Komise OSN pro odstraňování rasové diskriminace, Amnesty International, Agentury EU pro azyl a řady dalších).
34. Žalobce měl také možnost předložit další informace či učinit důkazní návrhy k podpoře svých tvrzení. To ani ve správním řízení (s výjimkou příslibu zaměstnání), ani v řízení soudním neučinil, byť byl v řízení soudním i právně zastoupen.
35. Žalovaný nahlédl na předkládaný azylový příběh žalobce jak pohledu možného pronásledování ze strany státních orgánů, tak z pohledu jeho možné diskriminace; resp. tyto důvody vyhodnotil i v jejich vzájemné provazbě.
36. Ve vztahu k postavení žalobce jako příslušníka etnické menšiny (rusky hovořícího Bělorusa vyznávajícího křesťanství) žalovaný vyšel z tvrzení žalobce, který, byť národnosti běloruské, označil nadávky, jimiž jej spoluobčané častovali, jako související s ruským jazykem („ruské prase“) a uvedl, že si jej „pletli“ s občany Ruské federace, kteří se do Kazachstánu přemístili v souvislosti válkou s Ukrajinou.
37. Žalovaný takto na podkladě již výše citovaných informací o zemi původu (Informace OAMP z ledna 2023, čl. 37 a násl. správního spisu) zohlednil, že Kazachstán je mnohonárodnostním státem (až 106 národností, ruská menšina je nejvíce zastoupena), přičemž nedochází k vážnému cílenému a systematickému porušování lidských práv či diskriminaci založené právě na národnostním principu, byť se jednotliví příslušníci mohou jednotlivě setkávat s negativními vlivy ve společnosti. Etničtí Rusové jsou chápáni jako dobře integrovaná menšina loajální ke kazašskému státu. Ruský jazyk je podle ústavy rovnocenný s jazykem kazašským, všechny státní organizace jsou povinny poskytovat verzi internetových stránek v kazašské i ruské jazykové mutaci., obdobná praxe funguje i v soukromém sektoru. Interakce občanů s úřady probíhá jak v ruštině, tak kazaštině; úřední dokumenty jsou vydávány v obou jazycích. Existují základní školy s výukou v kazašském či ruském jazyce, či školy smíšené. Vysoké školy udržují paralelní jazykový systém. Ruský jazyk převažuje nadále v řadě sfér (soukromé, vědecké, lékařské, technické i státní); ruský jazyk si mezi obyvatelstvem udržoval větší rozšířenost v porovnání s kazaštinou. Jsou známy i jazykové třenice a tzv. jazykové hlídky, při kterých jejich vůdce požadoval po úřadech, aby s ním komunikovali v kazaštině. Ten byl obviněn z rozdmýčávání etnické

nenávisti a v létě 2021 uprchl na Ukrajinu. Jazykové hlídky však neměly masový charakter. Proti otevřenému ruskému nacionalismu se stavěly kazašské úřady; problematiku zvýrazňují spíše ruská média.

38. K náboženské demografii se vyjadřuje Výroční zpráva MZV USA z května 2023 (čl. a násl. správního spisu). Přibližně 96,7 % obyvatel se hlásí k nějaké náboženské víře, z čehož cca 70 % jsou muslimové, 26 % křesťané (převážně pravoslavní); mezi další skupiny patří např. židé či buddhisté. Ústava zemi definuje jako sekulární stát a zaručuje svobodu vyznání a víry. Dle nevládních organizací jsou větší společenské kontroly a diskriminaci vystaveni ti členové některých náboženských skupin, kteří se chtějí výrazně identifikovat se svým náboženstvím, např. oblečením, a to včetně muslimů.
39. Úvaha žalovaného o tom, že postavení žalobce jako příslušníka menšinového etnika (ruského, běloruského) hovořícího rusky a vyznávajícího křesťanství, není v Kazachstánu nikterak mimořádné, je správná a vychází z obsahu informací, které si žalovaná zajistil. Krajský soud souhlasí s žalovaným, pokud žalobce jako rusky hovořícího občana Kazachstánu hlásícího se ke křesťanství neoznačil za osobu, která by ve vlasti byla vystavena diskriminaci. Z obsahově bohatých informací o zemi původu neplyne žádná indicie o cílenému systematickém porušování lidských práv či diskriminaci založené na národnostním principu. Používání ruského jazyka, který je v zemi dokonce rozšířenější než kazašský, či příslušnost ke křesťanskému náboženství nejsou důvody pro diskriminaci. Žalobce přitom ani nezmiňuje, že by měl z tohoto důvodu problém se státními orgány. Zmiňuje-li žalobce určité problémy tohoto charakteru v dětství, nejedná se o bezprostřední a azylově relevantní důvod k opuštění vlasti.
40. Žalobce označuje za příčinu obav o svůj život a zdraví konflikt s muslimským manželem své pacientky, kterou ošetřil coby „nemuslim“. Žalovaný v této souvislosti přihlédl k tomu, že žalobce setrval ve vlasti od incidentu z léta 2021 až do svého odjezdu v lednu 2023, přičemž nečelil žádným problémům, ať již ze strany státních orgánů či soukromých osob (tvrzené výhrůžky o vypálení bytu vyhodnotil správně jako nepodložené domněnky svého známého). Žalovaný přiléhavě vyzdvihl, že byt žalobce uváděl, že se po incidentu ukrýval a opustil obec N., připustil i opakované návraty do této obce, včetně účasti na narozeninové oslavě či návštěvy obchodů. To vše bez jakýchkoli dalších obtíží. Jinými slovy: žalobce se po dobu roku a půl volně pohyboval po vlasti, což značně devaluje jeho tvrzení o tom, že z obav pobýval jen doma; jídlo pité mu bylo přinášeno. Z výpovědi je zjevné, že konflikt v roce 2021 nepředstavoval bezprostřední příčinu jeho objezdu z vlasti. Poté totiž cíleně vyhledával agentury zajišťující pracovní povolení v zahraničí, které následně i získal, a to s platností od ledna 2023. Neobstojí proto jeho tvrzení, že do České republiky odcestoval za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu.
41. Žalovaný se podrobně zabýval i možnostmi, které mohl žalobce jako příslušník národnostní menšiny hovořící ruským jazykem a hlásící se je křesťanství využít k ochraně svých práv.
42. Z výpovědi žalobce plyne, že žalobce v domovském státu jednoznačně nevyčerpal všechny prostředky ochrany, které mu tento stát poskytuje. Žalobce má za to, že byl uvězněn v policejní cele v návaznosti na svou stížnost na konflikt s manželem své muslimské pacientky. Měl být nezákonně vězněn a bit. Další prostředky nápravy však již nevyužil,

s následky se neobrátil na lékaře. Žalobce další stížnost k nadřízeným orgánům nevznnesl a nepodnikl jiné kroky k ochraně své osoby, které mu právní řád domovského státu umožňuje. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že: „*neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003–44). V této souvislosti lze odkázat rovněž na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého: „*pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Tyto závěry jsou plně aplikovatelné i na nyní projednávanou věc.

43. Dle zajištěných zpráv (Informace OAMP z října 2023, čl. 49 a násl. správního spisu; a z března 2024, čl. 27 a násl. správního spisu) kazašský právní systém disponuje prostředky k poskytnutí ochrany civilnímu obyvatelstvu. Dle trestního řádu je dána povinnost policie chránit oběti trestných činů. V případě nečinnosti však lze podat i anonymní stížnost k odpovědné kanceláři prokurátora nebo k vyšší instanci v rámci police, alternativně příslušnému odboru vnitřní bezpečnosti policie. Též platí, že v případě stížnosti na činnost police lze podat stížnost k vyšší instanci nebo kanceláři prokurátora. Vnitřní podnět k příslušné správě vnitřní bezpečnosti lze podat skrze telefonní linku důvěry, telefonicky, fyzicky, online. Rovněž existuje stížnost k vyšší instanci při nečinnosti kanceláře prokurátora; k vyšší instanci. Ročně se provádí kontrola legality policejní práce, která prověřuje odmítaná ohlášení na policii. V případě nečinnosti prokuratury je možno podat podnět k vyšetřovacímu soudu, který rozhoduje ve věcech stížností na rozhodnutí či nečinnost orgánů trestního řízení a prokuratury. Existuje i možnost podat podnět kanceláři prezidenta republiky a ombudsmanovi.
44. Ze zpráv též plyne, že se situace liší v městských a venkovských oblastech. V městských oblastech nehrají příbuzenské vztahy mezi komunitou a policií větší roli, ve venkovských oblastech je přístup pro menšiny složitější. Zpráva OAMP z října 2023 však výslovně hovoří o menšinách jako jsou Ujgurové a Čečenci, ti se kontaktů s policií vyhýbají, či o ženách z etnických menšin. Citovaná zpráva připouští, že ve venkovských oblastech má police spíše tendenci problém ignorovat a jedním z faktorů mohou být příbuzenské vztahy či korupce, situace je však měnící, a to zejména ve větších městech. Ve velkých městech je přístup etnických menšin k policejním složkám a ochraně lepší. Z veřejně dostupných zdrojů je patrné, že obec N. (odkud žalobce pochází, kde pracoval a kde došlo k incidentu) má cca 6000 obyvatel, je administrativním centrem okresu N. v rámci regionu K., nachází se cca 130 km od Astany. K. (kam žalobce uprchl z N.) je pak hlavním městem regionu, o cca 500 000 obyvatelích, je vzdálena asi 230 km od Astany.
45. Žalovaný v napadeném rozhodnutí správně vycházel z premisy, že domoci se práva v Kazachstánu sice není jednoduché a může dojít i ke zneužití pravomoci policejních složek, avšak za specifických okolností případu, tedy že žalobce je mužem, příslušníkem komunity, která má v Kazachstánu druhé největší zastoupení (po komunitě etnických Kazachů, převážně muslimů) a která není cíleně diskriminována, dovodil, že přístup žalobce ke státní správě a ochraně jeho práv lze označit za stejný jako v případě osoby hlásící se ke kazašské národnosti. Žalovaný rovněž přihlédl k tomu, že vztah policie k občanům ovlivňuje spíše

„politická“ aktivita než etnicita. Žalobce je přitom politicky neangažovaný. Nelze proto dopřít k závěru, že v nynější věci žalobce neměl jakoukoli možno se práva domoci.

46. V této souvislosti krajský soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, v němž soud uvedl: *„Pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“* Rovněž lze poukázat na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 6 A 709/2001, v němž je uvedeno, že *„azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) universálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým, těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána.“*
47. Jestliže žalobce vyjádřil obecnou nedůvěru v policejní, resp. justiční systém v zemi původu, pak k tomu krajský soud připomíná, že podle konstantní judikatury pouhou nedůvěru občana ve státní instituce ve vlasti nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003–40).
48. Pro úplnost krajský soud uvádí, že obdobně lze případ žalobce vyhodnotit i v případě, kdy by na tvrzený incident nahlédl tak, že by původcem tvrzeného pronásledování byly soukromé osoby (manžel pacientky však byl dle údajů žalobce policistou). Jednání soukromých osob nelze považovat za pronásledování, pokud politický systém dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36). Z absence dalších kroků žalobce proto nelze usuzovat, že by kazašské státní orgány odmítaly či nebyly s to poskytnout žalobci pomoc či by byly záměrně nečinné.
49. Žalobce tedy nevyužil všech možností, které mu jeho domovský stát zaručoval, nevzněl stížnost k nadřízeným orgánům policie, prokurátorovi, nepodal žalobu, neobrátil se na ombudsmana, prezidenta republiky, neziskový sektor. Mohl případně těchto možností využít i ve větším městě, než je N., kde je obecně přístup k policejní ochraně lepší. Žalovaný dostatečně v daném kontextu vyhodnotil možnosti, jimiž žalobce disponoval z pohledu ochrany svých práv, zejména, pokud se domníval, že je ve své zemi ohrožen. Ze zpráv nevyplývá, že by daný systém byl zcela neúčinný či bezobsažný. Z výše citovaných informací a zpráv o zemi původu přitom plyne, že žalobce není zbaven možností k ochraně svých práv v rámci právního systému a orgánů své země, či že by takováto ochrana selhala. V tomto ohledu lze i odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, který uvádí, že *„pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“*

50. Pokud žalobce dává do souvislosti s incidentem v létě 2021 i události z let 2011-2012, kdy měl jako zástupce primáře odhalit falšování lékařských zpráv, nelze odhlédnout od toho, že se žalobce po svém návratu do země z Německa v roce 2016 do roku 2021 nesetkal s žádným problémem, ať již ze strany soukromých osob či státních složek, obnovil svou praxi, pracovní se mu dařilo. Žalobcem naznačovaná souvislost mezi těmito incidenty se tedy jeví jako lichá; naopak z výpovědi žalobce lze dovodit nezájem státních složek o žalobce.
51. Podle krajského soudu zůstaly obavy žalobce pouze v rovině hypotetické, byť se žalobce snaží postupnými krůčky gradovat svůj azylový příběh a přibližovat jej azylovým důvodům (srov. vývoj obsahu jeho výpovědi od dne 6. 12. 2023 podanou v řízení o správním vyhoštění – přes poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 20. 12. 2023 - až po údaje z pohovoru z téhož dne a žaloby). Jen namátkou lze poukázat na stírání časové prodlevy mezi návratem do země roku 2016 a incidentem z roku 2021, jedná se o období, které žalobce nejprve označuje za bezproblémové, v žalobě uvádí, že po návratu z Německa měl problémy; či cíleně aktualizované incidenty z dětství ve formě házení kamením.
52. Pokud jde o *protesty z ledna 2022* a možné obavy z jejich opakování či důsledků, soud nepochybně, že jejich konání znamenalo významný zásah do běžného života společnosti a jeho řešení bylo předmětem mezinárodní kritiky. Od té doby se nicméně obdobná situace neopakovala a ze všech zpráv o zemi původu nevyplývá, že by hrozilo jejich opakování. Žalobce ostatně opustil Kazachstán až rok po těchto událostech, v mezidobí nedošlo k žádnému konfliktu. Jeho blíže nespecifikované obavy vztahující se k těmto protestům jsou proto liché a nepředstavují důvod pro udělení mezinárodní ochrany z žádného ze zákonem předpokládaných důvodů. Žádné negativní dopady těchto protestů vůči etnické skupině Rusů či ruskojazyčnému obyvatelstvu v Kazachstánu citované informace nezmiňují; ostatně ani sám žalobce nic takového netvrdí.
53. K námitce žalobce stran *pravděpodobné chyby v překladu* vedoucí k pozměnění délky jeho věznění (pět dnů *versus* tři dny), krajský soud předně uvádí, že doba, po níž byl žalobce vězněn, nemá v nynější věci a v kontextu všech skutkových okolností pražádný vliv na posouzení jeho žádosti. I tak krajský soud poukazuje na to, že při pohovoru k žádosti ze dne 20. 12. 2023 žalobce sám udával věznění v délce tří dnů. Pohovor byl veden za přítomnosti tlumočnicka z jazyka ruského, žalobce nevznesl žádné námitky vůči osobě tlumočnicka či tlumočení jako takovému, na každé stránce protokolu svým podpisem vyjádřil souhlas s jeho obsahem a vůči protokolu jako celku nevznesl žádných připomínek. Vedení pohovoru přitom vyhovělo požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 či ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 26/2003). Na závěr pohovoru měl žalobce možnost uvést další okolnosti. Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany při pohovoru dal žalobci možnost předložit v úplnosti důvody své žádosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. 5 Azs 40/2009).
54. K podmínkám pro udělení *humanitárního azylu* se Nejvyšší správní vyjádřil již v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55, od jehož závěru se žalovaný v napadeném rozhodnutí neodchýlil. Na udělení azylu z humanitárního důvodu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných

procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. V souzené věci nevykazuje rozhodnutí žalovaného stran této otázky žádné prvky libovůle.

55. O *doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu* platí, že je možno ji přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, existuje-li důvodná obava, že by mu po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Za vážnou újmu se ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoliv procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu. Současně platí, že podmínky pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně. Intenzita nebezpečí vážné újmy přitom musí vykazovat určitou úroveň, musí se jednat o reálné nebezpečí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007-49, ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 Azs 10/2011-89, a ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Azs 12/2010-64).
56. Ze správního spisu a ze samotného tvrzení žalobce má soud za nesporné, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma podle § 14a písm. a), b) ani c) zákona o azylu.
57. Co se týká hrozby vážné újmy ve formě uložení nebo vykonání trestu smrti, Kazachstán neumožňuje udělení trestu smrti za žádný trestný čin. Z výpovědi žalobce neplyne, že by taková smrt hrozila ze strany soukromých osob, jimž by státní orgány nebyly schopny zabránit. Žalobci reálně nehrozí ani nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Ze skutečnosti, že v Kazachstánu panuje z části problematická situace v oblasti některých aspektů ochrany lidských práv, nelze dovodit, že veškeré obyvatelstvo této země je vystaveno jednání, které je hodno azylové ochrany či ochrany dle mezinárodních závazků.
58. Žalovaný posoudil situaci žalobce individuálně a ve výpovědích žalobce správní orgán nenalezl vodítka, která by ho měla přimět k závěru, že by žalobce měl být po svém návratu do vlasti vystaven hrozbě nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či proč by tam měl být mučen. Žalobce je bezúhonný kazašský občan, ve vlasti nebyl z ničeho obviněn, nebylo proti němu vedeno trestní řízení. Ze shromážděných podkladů neplyne, že by mu v případě návratu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, tj. že by bylo významně pravděpodobné, že mu bude způsobena újma. Shromážděné podklady nepodporují názor žalobce, že byl jako příslušník menšinové národnosti, náboženství a používající ruský jazyk reálně po návratu do vlasti vystaven přímému a bezprostřednímu nebezpečí vážné újmy dle zákona o azylu.
59. Žalovaný rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že v Kazachstánu

neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle zákona o azylu. Žalobci rovněž v případě návratu dle dostupných zpráv (Zpráva OAMP z dubna 2024, čl. 53 a násl. správního spisu) nehrozí postih jakožto navrátilci či neúspěšnému žadateli o mezinárodní ochranu.

60. Pro úplnost se krajský soud vypořádává i s neudělením *doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu*. Z výpovědi žalobce, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce
61. Závěrem krajský soud zdůrazňuje, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004–57). Žalobce si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když žalobce ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální pobyt v České republice. Pokud mají stěžovatelé zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. To mu ostatně bylo umožněno institutem pracovního povolení, jehož pozbyt v důsledku svého liknavého přístupu k právnímu řádu České republiky či povinností obecně. Žalobce je vysokoškolsky vzdělanou osobou, která v minulosti dlouhodobě žila v jiných členských státech Evropské unie a pracovala ve zdravotnictví. Nelze přisvědčit jeho tvrzení, že nevěděl o tom, že musí řádně oznámit a omluvit zaměstnavateli svou 14denní absenci.

VI. Závěr a náklady řízení

62. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
63. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
64. Žalobci soud ustanovil k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupkyni z řad advokátů Mgr. Alici Jeziorskou, jejíž odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupkyni žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) ve výši 6 200 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, účast u jednání soudu) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobce paušální náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby ve výši 600 Kč ve

smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem odměna činí s připočtením 21% daně z přidané hodnoty pak 8 228 Kč.

65. Dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu náleží advokátu v souvislosti s poskytnutím právní služby při úkonech prováděných v místě, které není jeho sídlem nebo bydlištěm, náhrada za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět. Zástupkyně žalobce tyto náklady uplatnila a doložila je technickým průkazem vozidla s potřebnými údaji. Krajský soud proto přiznal zástupkyni žalobce náhradu cestovních výdajů po zaokrouhlení za jednu cestu z místa sídla právní zástupkyně ke Krajskému soudu v Ostravě dne 6. 9. 2024 a zpět, ve vzdálenosti 36 km. Cesta byla realizována vozidlem Audi, s kombinovanou spotřebou 6,7 litrů paliva na 100 km. Průměrná cena za 1 litr paliva – nafty činila 38,70 Kč a základní sazba za jeden kilometr jízdy částku 5,60 Kč; takto bylo přiznáno na cestovním 295 Kč. Krajský soud přiznal zástupkyni žalobce rovněž náhradu za promeškaný čas v rozsahu celkem dvou započatých půlhodin po 100 Kč (§ 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, ve spojení s § 14 odst. 3 téhož předpisu], tj. 200 Kč. Celkem tak náhrada cestovních výdajů a náhrada za promeškaný čas s připočtením daně z přidané hodnoty v zákonné výši činí částku ve výši 599 Kč.
66. Celková odměna ustanovené zástupkyně žalobce a náhrada jejich hotových výdajů a výdajů za promeškaný čas, to vše navýšeno o daň z přidané hodnoty v zákonné výši, činí 8 827 Kč. Bude proplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.
67. České republice nebylo právo na náhradu nákladů řízení přiznáno, neboť náklady tlumočeného, o nichž soud rozhodl samostatným usnesením, nese v tomto typu řízení stát.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 6. září 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně

